

**Nacionalna
platforma
za suzbijanje
nasilnog ekstremizma
i radikalizacije
koji vode
ka terorizmu**

**Zajedno
protiv nasilnog
ekstremizma**

Različiti oblici nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu su globalne pojave kojima se svako društvo mora aktivno i odlučno suprotstavljati na lokalnom, državnom, regionalnom i međudržavnom nivou.

Region Zapadnog Balkana je jedno od osjetljivih područja, imajući u vidu **negativno nasljeđe** iz ratova sa kraja 20. vijeka, **preplijetanje različitih interesa i uticaja**, ali i često **pogrešna razumijevanja** nacionalnih i vjerskih raznolikosti stanovništva koje živi na tom prostoru.

Crna Gora se, kao jedna od zemalja Zapadnog Balkana, nalazi u grupi manje potencijalno ugroženih zemalja tj. onih u kojima je ovaj **problem manje izražen**. Ipak, pojave različitih vrsta radikalizacije i nasilnog ekstremizma nijesu nepoznate u crnogorskom društvu. Zato se ovom pitanju mora posvetiti posebna pažnja imajući u vidu Ustavno opredjeljenje Crne Gore kao građanske države i društva u kome je zabranjeno podsticanje mržnje, diskriminacije ili stigmatizacije po bilo kom osnovu.

Suzbijanje nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu zahtijeva **posvećen angažman i profesionalnu saradnju svih segmenata društva** - prije svih državnih organa i lokalnih samouprava ali i drugih važnih činilaca društva iz nevladinog, privatnog, naučnog i civilnog sektora.

Borba protiv ovih, izrazito negativnih pojava, mora se voditi neselektivno, bez obzira na to da li se radi o nasilnom ekstremizmu uzrokovanom vjerskim, političkim, etnonacionalističkim pobudama ili njihovom kombinacijom, bez izbora na bilo koji njihov predznak ili pripadnost.

Pokretanje i razvijanje Platforme za suzbijanje nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu (Platforma) je odraz potrebe da se **kreira i podržava** okruženje za širenje razumijevanja, nediskriminaciju i **promovisanje principa građanske države**. Ona će se sastajati jednom godišnje dok će njeni akteri, između sastanaka, na različite načine doprinosti suzbijanju ovih pojava.

Platforma treba, da pod sloganom “Zajedno protiv ekstremizma”, objedini predstavnike/**ce nadležnih državnih institucija, lokalnih samouprava, medija, političkih partija, nevladinih udruženja, vjerskih zajednica, akademske zajednice i pojedinaca i pojedinki** koji mogu doprinijeti suprotstavljanju ovim pojavama.

Platforma ima za cilj i **da omogući bolje razumijevanje značaja ovog procesa** i da, kroz **otvoren dijalog**, pojasni i preciznije definiše način na koji različiti segmenti društva mogu dati doprinos borbi protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije. Njena važna svrha je i **pružanje podrške** i otvaranje mogućnosti za djelovanje svima koji iskreno i posvećeno podržavaju principe i načela koja Platforma proklamuje.

Nadležni državni organi, kroz sprovođenje strateških dokumenata i pripadajućih akcionih planova, imaju ključnu odgovornost na ovom polju. Ovo, prije svega, podrazumijeva fokus na **prevenciju** tj. rano **prepoznavanje i blagovremenu reakciju**. U slučajevima kad dođe do potrebe za primjenom zakona oni će

voditi računa da ne proizvede neželjene efekte prema bilo kome, uključujući i **sprečavanje stigmatizacije** bilo kojih etničkih i/ili religijskih grupa.

Lokalne samouprave imaju, prije svega, specifičnu i veoma odgovornu ulogu onih koji se prvi potencijalno susreću sa ovim pojavama. U tom smislu, mjesne zajednice i opštine predstavljaju dragocjenog saveznika za rano prepoznavanje i prevenciju ovih fenomena. One moraju **izgraditi potrebne kapacitete za efikasnu i blagovremenu reakciju** na pojavu ovih problema.

Fokus u radu **parlamentarnih partija** mora biti na povećanju znanja, boljem razumijevanju i jačanju javnog angažmana njihovih članova/ica o važnosti suprotstavljanja ovim pojavama. Potrebno je izgraditi **politički konsenzus** za borbu protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu.

Uloga **medija** na ovom polju je jako važna zbog **specifičnosti i osjetljivosti teme**. Mediji su jednako važni u edukativnim kampanjama, mobilizaciji građana i građanki, sprečavanju

**Zajedno
protiv nasilnog
ekstremizma**

3

stigmatizacije, ali i izgradnji kapaciteta za profesionalno izvještavanje o ovim fenomenima, uključujući i kapacitete za borbu protiv lažnih vijesti i sprečavanje širenja antidemokratskih narativa.

Nevladina udruženja i civilno društvo u cjelini imaju važnu ulogu, da svoja znanja iskažu kroz **istraživanja, stručne analize, edukativne kampanje** i rad na državnom i lokalnom nivou.

Vjerske zajednice, takođe, imaju veoma važnu ulogu da kroz širenje tolerancije u edukaciji vjernika, **sprečavanje zloupotreba vjere** i osudu onih ekstremista koji nedjela čine “u ime vjere”, daju svoj doprinos ovoj borbi.

Akadska zajednica treba da naučno uobliči i definiše ovu pojavu, i da, **kroz naučne skupove i članke**, skrene pažnju na sve važne aspekte funkcionisanja u ovoj oblasti, i predloži najefikasnije načine borbe.

Platforma posebno prepoznaje **važnost stvaranja alternativa** i suočavanja sa izazovima kojima su pogođene ciljne grupe izložene riziku, uključujući i kreiranje alternativnih narativa usmjerenih na **umanjivanje efekata ekstremističke propagande**.

Želimo da se Platforma nastavi razvijati kao dragocjen **nacionalni resursni centar** za suprotstavljanje ovim ali i drugim sličnim pojavama koje bi, u budućnosti, mogle negativno uticati na stabilnost našeg društva.

Po uzoru na Mrežu EU za podizanje svijesti o radikalizaciji, Platforma predstavlja okvir za rad **nacionalne RAN mreže**, koja će biti osnovana i koordinirana od strane državnih organa. Njen rad je podijeljen u posebne, **tematske RAN radne grupe** koje se bave specifičnim temama i koje bi, pored državnih organa, bile otvorene za ostale segmente društva.

Platforma poziva na intenziviranje započetih aktivnosti državnih organa na **uspostavljanju čvrste regionalne i šire međunarodne saradnje** o ovoj temi. Takođe, međunarodnu **razmjenu znanja**, iskustava i saradnju treba razvijati i između svih drugih važnih aktera u ovom procesu.

Platforma se zasniva na nacionalnim, regionalnim i međunarodnim **dokumentima i inicijativama*** koje uspostavljaju okvir za borbu protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu.

Principi i načela postavljeni u ovoj Platformi biće **konkretizovani** kroz usvajanje strateških dokumenata, pripadajućih akcionih planova, rad **Nacionalnog operativnog tima za suzbijanje nasilnog ekstremizma (NOT)** i aktivnosti tematskih RAN radnih grupa.

Takođe, principi i načela sadržani u ovom dokumentu predstavljali su inspiraciju za formiranje multidisciplinarnog **Tima za pomoć i zaštitu**, koji je počeo sa radom sa ciljem da **pojača preventivne aktivnosti**, odnosno da pruži podršku svim ugroženim pojedincima i grupama.

Na kraju, principi i načela koja proklamuje Platforma sublimirani su u **informatoru “Zajedno protiv nasilnog ekstremizma”** a koji predstavlja osnovu za edukaciju svih važnih aktera u ovom procesu.

Tekst Platforme može po potrebi biti **mijenjan ili dopunjavan**, između dva godišnja sastanka.

Svi subjekti našeg društva, koji dijele ove **vrjednosti**, koji su spremni **poštovati principe i načela** navedene u ovom dokumentu i koji se žele **angažovati** u daljim aktivnostima na ovom polju, Platformi mogu pristupiti slanjem saglasnosti na e-mail zajednoprotevektremizma@cdtmn.org.

**Zajedno
protiv nasilnog
ekstremizma**

U Podgorici, novembar 2019. godine

***Ustav Crne Gore (Službeni list 1/2007 i 38/2013 amandmani - XVI); Ministerial Declaration on Preventing and Countering Violent Extremism and Radicalization that lead to Terrorism (MC.DOC/4/15); United Nations Security Council resolutions 2178 (2014) (S/RES/2178), 2368 (2017) (S/RES/2368), 2396 (2017) (S/RES/2396); The Plan of Action to Prevent Violent Extremism (A/70/674); The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy A/RES/70/291; EU Strategy for Combating Radicalization and Recruitment to Terrorism 9572/17; The Berlin Declaration AS (18) D E - Resolution on Preventing and Countering Terrorism and Violent Extremism and Radicalization That Lead To Terrorism; Sofia Declaration (2018); EU Strategy for the Western Balkans (2018); Joint Action Plan on Counter-Terrorism for the Western Balkans (2018); South East European Cooperation Process (SEECP) - Charter on Good-Neighborly Relations, Stability, Security and Cooperation in South-Eastern Europe (2000); Strategija suzbijanja nasilnog ekstremizma (2015).**

**1989
=
2019**

**30 YEARS AFTER THE FALL
OF THE BERLIN WALL**

Podržano od strane:

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

**Rockefeller
Brothers Fund**

Philanthropy for an Interdependent World

Podrška Evropske komisije za izradu ovog materijala ne predstavlja podršku sadržaju koji odražava samo stavove autora. Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakav vid upotrebe informacija koje materijal sadrži.

Prva Platforma pripremljena je u decembru 2018. godine, u saradnji sa OSCE Misijom u Crnoj Gori.
